

Концепції розвитку ринку електронних грошей в Україні та ЄС

м. Київ, 2015

Регулювання електронних грошей в ЄС

Директива про електронні гроші (далі – ДЕГ) 2009/110/ЄС від 19.09.09р.

Електронні гроші (ЕГ) – грошова вартість, що представлена у формі вимоги до емітента, яка зберігається на електронному пристрої, в тому числі магнітному, та випускається після отримання коштів з метою здійснення платіжних операцій та приймається фізичною або юридичною особою, відмінною від установи-емітента електронних грошей.

Хто має право емітувати ЕГ:

1. Кредитні установи (з обмеженнями)
2. Спеціалізовані установи – емітенти електронних грошей
3. Поштові установи
4. Європейський Центральний Банк та національні центральні банки, якщо вони не виступають у ролі кредитно-грошової установи
5. Держави-члени ЄС, або їх органи регіональної та місцевої влади

Вимоги до розміру статутного капіталу: Мінімальний розмір статутного капіталу компанії-емітента ЕГ – **350 тис. євро.**

Усім іншим фізичним та юридичним особам емісію ЕГ заборонено

Регулювання електронних грошей в ЄС. Заходи з боротьби з відмивання грошей

Директива про відмивання грошей 2005/60/ЄС та ДЕГ

Ліміти щодо пристрою для зберігання ЕГ, якщо він не може бути поповнений, – **250 євро***

Ліміти щодо пристрою для зберігання ЕГ, якщо він може бути поповнений, – **2500 євро на рік**, за винятком, коли сума у **1000 євро або більше** викупається протягом того ж календарного року на вимогу власника ЕГ.

*Для національних платіжних операцій, держави-члени або їх компетентні органи влади мають право збільшувати суму до 500 євро

Регулювання електронних грошей в ЄС

Директива ЄС про платіжні послуги 2007/64/ЄС

3 типи постачальників платіжних послуг:

1. Роздрібні банки та кредитні установи
2. Компанії, що випускають електронні гроші
3. Платіжні інституції, що не мають ознак перших двох категорій та відповідають ряду критеріїв (приклад: мережеві та ритейл-оператори)*

*Є об'єктом нагляду, якщо обсяг транзакції перевищує **3 млн. євро на місяць**, або мають бажання провадити діяльність за межами своєї країни.

Регулювання електронних грошей в ЄС

Платіжні операції, що можуть здійснюватись емітентами електронних грошей:

1. Послуги, що передбачають внесення /зняття з платіжного рахунку (payment account), а також операції, необхідні для функціонування такого рахунку
2. Виконання платіжних транзакцій, включаючи переказ коштів на платіжний рахунок, що обслуговується як постачальником платіжних послуг споживача, так й іншим постачальником, а також виконання платіжних транзакцій, які забезпечуються кредитною лінією для споживача платіжної послуги, а саме:
  - a) Виконання прямого переказу коштів (direct debit), в тому числі одноразові операції
  - b) Виконання платіжних транзакцій через платіжну карту або подібний пристрій
  - c) Виконання кредитних переказів
3. Випуск/придбання платіжних інструментів
4. Грошові перекази
5. Виконання платіжних транзакцій, коли згода платника надається за допомогою будь-якого телекомунікаційного, цифрового чи ІТ-пристрою, і платіж здійснюється через телекомунікаційного, ІТ чи мережевого оператора, що діє лише як посередник між користувачем платіжної послуги та постачальником товарів/послуг.

Регулювання електронних грошей в Україні

Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»

Положення про електронні гроші в Україні (постанова НБУ № 481 від 04.11.2010)

Електронні гроші – одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовим зобов'язанням цієї особи, що виконується в готівковій або безготівковій формі.

Основні положення:

1. Електронні гроші випускаються лише банками, хоча окремі функції з обслуговування системи можуть виконуватись агентами банків (статутний капітал **500 млн грн.**)
2. Користувачами ЕГ можуть бути лише фізичні особи
3. Обмеження в сфері застосування електронних грошей:
  - Юридичні особи можуть лише приймати ЕГ для оплати товарів та послуг, проте не можуть перераховувати ці кошти фізичним особам та іншим юридичним особам і витратити ці кошти для оплати
  - ЕГ випускаються лише в гривні
  - Ліміти: на одному електронному пристрої, що не поповнюється – **до 2 тис .грн.**, на одному електронному пристрої, що поповнюється – **до 8 тис .грн.**

Користувачі мають право використовувати ЕГ для здійснення розрахунків за допомогою електронного пристрою, який поповнюється в сумі **до 35 тис. грн.** протягом календарного року

4. Правила роботи системи ЕГ погоджуються з НБУ. Після погодження, система зобов'язана подавати статистичну звітність НБУ.

Регулювання електронних грошей в Україні. Концепція розвитку

Норма регулювання	Оптимальний варіант регулювання
Емітент ЕГ	Дозволити випуск ЕГ банкам та іншим суб'єктам господарювання (операторам електронних грошей)
Кваліфікаційні вимоги	Для отримання дозволу на випуск ЕГ оператори ЕГ повинні відповідати вимогам щодо мінімального розміру статутного капіталу, власних коштів та ділової репутації, які, однак, повинні бути суттєво спрощеними, порівняно із вимогами щодо створення банку
Платіжні послуги	Для операторів електронних грошей випуск, обіг і погашення електронних грошей та пов'язані з ними платіжні послуги повинні бути виключним видом господарської діяльності

Регулювання електронних грошей в Україні. Концепція розвитку

Норма регулювання	Оптимальний варіант регулювання
Сфера застосування ЕГ	Дозволити використання електронних грошей для всіх видів розрахунків (включаючи юридичні особи та державні органи)
Гарантування випущених ЕГ	Випущені електронні гроші повинні на 100% резервуватись на спеціальному рахунку в НБУ. По мірі розвитку фінансового сектору України резервування може проводитись за рахунок інших активів (державні цінні папери, рахунки в фінансово стійких банках тощо)

Дякую за увагу!

